No. 121. ZATURDAG 8 OCTOBER. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

8 Oct.

De ultramontaansche partij loopt te wapen, dat is, gebruikt de tong en de pen, om zich te verzetten tegen den geest des tijds die over Italie zweeft.

De *Univers* zag in den Bijbel, dien hij voor anderen gesloten houdt, en zocht er hulp in voor den Paus als wereldlijk Vorst. Schrander en gevat als hij gewoonlijk is, had hij echter bij dat zoeken naar bijbelteksten te vroeg den bril afgezet, toen hij vond, dat Jezus zeide: „ik ben de Koning der Joden!” en niet verder las. Daar toch staat: „mijn koningrijk is niet van deze wereld!”

Of was het geen toeval, dat de *Univers* zoo vroeg zijn bril in het doosje lei? Meende hij voorzigtig te handelen? Maar bedacht hij dan niet, dat de eenvoudigste Bijbellezer het gewigtig woord: „mijn koningrijk is niet van deze wereld?” kent, en dat, als een groot gedeelte der Catholieke wereld vol eerbied zit tegenover de geleerde hoofdredacteur van de *Univers*, geheel het Protestantsch Europa hem zou herinneren wat hij vergat?

Een tweede kampvechter, de Bisschop van Poitiers, spreekt niet minder voornaam en deftig over het vrij geworden Italie en over den Paus als wereldlijk Vorst. Hij vindt het zeer onbillijk, dat de wereld niet langer onder het juk wil loopen van Rome en boven den troon van *Pius* wel een herdersstaf, maar geen scepter wil zien. Hij draaft zich zelven voorbij in zijne lofspraken op het wereldlijk gezag van den Paus, en zeer teregt zegt iemand spottend: „gij, Potentaten van Europa, gaat te Rome in het Vatikaan ter school. Daar leert gij de kunst om het volk wèl te doen, de groote kunst van regeren!”

Ieder begrijpt de fijne satire in deze raadgeving gelegen, omdat ieder weet, hoe 's Pausen onderdanen het Pauselijk gezag moede zijn en de zoogenaamde Stedehouder van Petrus geen oog gerust kan toedoen, dan omringd van Fransche zwaarden.

Pius heeft eene verwonderlijke manier van regeren; en medelijden moet men hebben met een Bisschop als die van Poitiers, als deze verklaart: „in de Kerkelijke Staat woont het gelukkigste volk!”

De vraag is nu, of de Bisschoppen, die tot de ultramontaansche partij behooren, antwoord zullen ontvangen van de Prelaten, die bekend staan als verdedigers der Gallicaansche kerk, dat is van het meer liberale beginsel, ook op het gebied der kerk. Zij zullen zich wel bedenken, vooral nu de Paus op 26 September in het consistorie voor tal van kardinalen openlijk heeft verklaard: „alle handelingen van Italie, tegen ons gepleegd, zijn rebellie en zijn van nul en geener waarde.”

't Schijnt zelfs, dat Keizer *Napoleon* eenigzins onthutst is over de taal van *Pius IX* en die zijner hoogste dienaren, althans een blad, 't welk het onderscheid, bestaande tusschen het wereldlijk en geestelijk gezag van den Paus besprak, ontving eene waarschuwing, om voorzigtiger te zijn in het oordeelen en beoordeelen.

Ook heeft het besluit van *Pius*, om den Sardinischen gezant een paspoort te huis te zenden, grooten indruk gemaakt. Vandaar dat de Keizer een derde politie-agent naar Italie zond, om met de hoofden van het volk te spreken en tot onderwerping aan het tractaat van Villafranca te stemmen.

Hij zal echter mooi moeten praten, om zijne woorden ingang te doen vinden.

Nopens de Italiaansche kwestie is nog alles in het onzekere.

Men zegt er zullen drie documenten worden opgmaakt:
een tusschen Oostenrijk en Frankrijk;
een tusschen Frankrijk en Sardinie;
een tusschen de drie Mogendheden.

Gij ziet het, lezers, Oostenrijk en Sardinie alleen teekenen niet op hetzelfde papier, en dat is onheilspellend voor de rust van Europa.

En eindelijk verzekert men ook, dat er een congres zal worden gehouden met goedkeuring van Oostenrijk, indien namelijk daarop mede verschijnen Spanje, Portugal en Zweden, de eerste als hulptroepen in den strijd voor Rome.

Dat er een document zal zijn met de namen der gezanten van Oostenrijk, Frankrijk en Sardinie, wordt echter door velen nog zeer betwijfeld, en men vraagt teregt: zou Oostenrijk de hand des vredes reiken aan een Koning aan een vijand van de onderdanen des Pausen, die opstaan tegen den Opperpriester? Zou Keizer *Frans Jozeff* op eens de politiek van het Huis van Habsburg verloochenen?

En Frankrijk?

Het antwoord hierop in allen ernst gegeven, luidt:

„Keizer *Napoleon* wil in Italie niet weder tusschenbeiden komen.

„Als de vrede geteekend is, ontvangt Maarschalk *Vaillant* bevel, om onmiddelijk met zijn leger Italie te verlaten.”

En dan?

Ja lezers, het is onmogelijk te berekenen, wat er verder geschiedt, maar dat Engeland, dat Europa zou dulden, dat Italie weer onder het Oostenrijksche juk werd gebragt, is ons geloof *niet*.

Men zegt, dat de Keizer te Bordeaux s p r e k e n zal, en als hij spreekt, Europa weet het, houdt hij gewoonlijk geen zittemans-discours of geen praatje voor den vaak. Velen vermaken zich met te raden wat *Napoleon* zal zeggen, en waarlijk, de oplossing van dit raadsel is moeijelijk, omdat de Keizer gewoonlijk niet zegt, wat men hem voorprevelt. Hij gebruikt gewoonlijk geen influisteraar en ziet niet altijd door den bril van een ander.

In Engeland denkt men echter anders over het resultaat der onderhandelingen, geheel anders dan te Parijs, en de halfofficiële pers van het keizerrijk schijnt ten aanzien van Italie niet goed op de hoogte te zijn. Zoo zegt de *Morning Post*, 't blad waardoor Lord *Palmerston* spreekt, het volgende:

„Op 30 September was er nog niets stelligs bepaald te Zurich.

„Oostenrijk zegt: „ik teeken niets, zonder Frankrijks verlof, om de verdreven Vorsten, desnoods met geweld van wapenen, op hunne troonen te herstellen.”

„Keizer *Napoleon* antwoordt hierop steeds: *neen*, en dat neen stremde de onderhandelingen.

„En Keizer *Frans Jozeff* en Keizer *Louis Napoleon* begrijpen beide zeer goed, dat de verdreven Vorsten geen plaats op hunne verlaten troonen zullen vinden, maar de eerste houdt zich alsof hij het niet begrijpt, en wil zijne onttroonde vrienden met slaande trom in Italie terug brengen.

„Frankrijks leger blijft, in dien staat van zaken, in Italie. Het Midden-Italiaansche leger wordt dagelijks sterker en het volk wordt goed geregeerd. 't Heeft dus geen verschrikkelijke haast, en Oostenrijk moet, als het zijne plannen niet opgeeft, ook op den voet van oorlog blijven. Maar het g e l d? 't Laatste dubbeltje uit de berooide schatkist te hengelen ten gevalle der uitgewekene Vorsten? Den burger uitzuigen, om rijke Prinsen weder eene kroon op 't hoofd te zetten, die zij moedwillig verspeelden? Als er niets mogt zijn, dat het jonge trotsche Habsburgsche hoofd buigt, dan de gedachte aan het bloedgeld, waarmede de Oostenrijksche politiek wordt betaald, is er toch nog te hopen op uitkomst.

„Een congres worde er alzoo gehouden en daarop verschijne elk Europeesch Vorst, maar een congres is alleen mogelijk, als vooraf door Oostenrijk en Frankrijk wordt verklaard: „de Italianen hebben het regt, om hunne eigene zaken te regelen!”

„Oostenrijk ontkent dit regt, en wenschelijk is het, dat het anders leere oordeelen — namelijk voor Oostenrijk zelf.

„Het sluiten van den vrede tusschen Frankrijk en Oostenrijk alleen, zonder Sardinie, zou niets zijn, dan het opvoeren van een kluchtspel.”

Men zegt, dat de hoofden der Midden-Italiaansche Regeringen eene bijeenkomst hebben gehouden in een Toscaansch dorpje, zeer vriendschappelijk met elkander spraken en als goede trouwe vrienden scheidden. Sommigen voegen er bij, dat op deze bijeenkomst is besloten, dat de vier landen elk een en denzelfden persoon zouden kiezen, die regeerde *namens* Koning *Victor Emanuel*, tot dat deze zelf als Souverein kan optreden.

Zooals onze lezers weten, waait de vlag van het Huis van Savoye te Florence van het Groothertogelijk paleis en toen men die voor 't eerst uitstak was het juist marktdag. Het zou nu blijken, wat de landman van die vernedering, het oud verblijf zijner Hertogen aangedaan, op het gezigt dier vlag zeide. Men beweerde immers, dat het platte land tegen *Victor Emanuel* was gestemd en deed althans veel moeite, om den boer partij te doen kiezen voor zijn verdreven Vorsten.

't Was mooi weer en het marktplein vol landlieden en nieuwsgierige stedelingen. Ieder keek naar den ouden paleistoren; de klok sloeg 12, en ziet, de driekleur van Savoye ontplooide zich op den trans. Tegelijk begon de groote klok te luiden, een muzijk-corps speelde en onmiddelijk werd er een donderend hoerah! gehoord uit den mond der volksmenigte. De boeren schreeuwden het hardst, ja waren zoo weltevreden, dat een onverwacht opgekomen onweder hen wel verdrijven, maar niet slecht gehumeurd maken kon.

Een der landlieden antwoordde op de aanmerking van een onnoozele: „een onweder op zulk een dag is een kwaad voorteeken!” — „geen nood, vriend! wij hadden het l i n k s.”

De Keizer van Oostenrijk heeft bekend doen maken aan zijne teerderbeminde onderdanen, dat de belastingen blijven zooals zij waren, zelfs de buitengewone oorlogslasten.

Zoo zijn de naweeën van den krijg, hoewel hij, die commandeert, de minste last lijdt. De burger en boer kunnen eerst vechten, dat zij kreupel worden gestoten, geslagen of geschoten, en daarenboven hen betalen, die hen in zulk perijckel bragten. En dan zijn er nog altijd, die zich scheuken van pleizier, als hun Vorst eene krachtige oorlogsproclamatie uitvaardigt. Zij denken er niet aan, dat men morgen om geld komt en dat zij overmorgen onmanierlijk kunnen worden gekastijd.

Men doet echter wat en lijdt wat voor de eer en een grooten naam.

De Hongaarsche Protestanten vinden het eenigzins vreemd, dat, gelijk het aanzoek om meer regten van de Evangelische Synode was uitgegaan, het Keizerlijk patent van 1 September ook aan de Synode zou zijn toegezonden; zoo zou de wil des Keizers, langs den wettelijken weg, door de kerkelijke besturen zijn uitgevoerd.

De Protestanten zijn echter erkentelijk voor de aanvankelijke verbetering van hun lot.

De ultramontaansche partij ziet met leede oogen, dat andere gezindten dan de R.-Catholieken dezelfde regten als deze erlangen, en zij verheugt zich daarover met wrevel in 't harte.

Het R.-Catholicismus is niet meer de godsdient van Staat in Oostenrijk — o, Keizer gij hebt vrienden tot vijanden gemaakt, die er weinig zorg van maken, om met eene kroon te spelen.

Men moet echter nog nadere berigten inwachten over den wezenlijken toestand der Protestanten in Hongarije na de uitvaardiging van het Keizerlijk patent.

De Koning van Napels houdt orde in de hoofstad en ormeert weer eene wacht van huurlingen — en wel eene wacht, die genoemd zal worden de *Tyroolsche jagers*, en bestaan zal uit vier battaillons.

Die nog hoopten op een meer liberaal bestuur, zijn daardoor geheel uit het veld geslagen, want zij weten wel, dat, als er vuur wordt gecommandeerd, die jagers het eerst zullen schieten, zal was het op het volk, dat hen betaalt.

De Fransche gezant te Rome maalt Zijne Heiligheid steeds aan 't hoofd om hervormingen, en hij moet in zijne drangredenen vrij lastig zijn.

De Spaansche Regering stelde aan de Wetgevende Magt voor, om de sterkte der landmagt te brengen op 100.000 man, en om zeker te zijn, dat hare voorstellen bij den Senaat geen schipbreuk lijden, benoemde zij op eens dertig nieuwe leden.

Men ziet het — Marocco speelt haar in 't hoofd. 't Zal ons benieuwen, welke generaal zijne sporen zal verdienen tegen de Arabieren.

De nieuwe Keizer van Marocco trekt het land door. Voor hem gaan een man of wat met pieken en daarop de hoofden van hen, die zich tegen hem hadden verzet, en achter hem marcheren 25,000 man. Die dus niet van plan is, om hem te huldigen, neme afscheid van dit leven. Van constitutionele praatjes houdt de Keizer niets. 't Is maar: „gehoorzaam of onthalsd!”

Velen knikken *ja*, en zij hebben er in Marocco waarlijk veel meer redenen toe, dan menig raadslid, die dezelfde beweging maakt ten gerijve van den burgemeester.

Keizer *Alexander* vierde een feest en maakte dat ook tot een feestdag voor zijn volk.

Zoo hoort het.

Hij verkortte, bij de meerderjarigheid van den Kroonprins, den diensttijd der soldaten, en bepaalde, dat allen die nu in dienst zijn en 20 jaren dienst hebben, paspoort zullen hebben.

Men zou haast zeggen, dat de Czaar geen kruidlucht ruikt.

Schamijl en zijn zoontje hebben audientie gehad bij den Keizer.

Uit Modena wordt berigt, dat de kolonel *Anoyti*, een aanhanger der gevallen Regering van Parma, vermomd in Parma aangekomen en aldaar ontdekt en door het volk vermoord is.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting 5 *Oct.* Heden zijn ingekomen ontwerpen van wet 1o. tot goedkeuring van provinciale belastingen; 2o. begrooting van den arbeid der gevangenen; 3o. begrooting der landsdrukkerij; 4o. voorstel van den heer *Sloet tot Oldhuis*, omtrent de afkoopbaarheid der tienden. Onder de ontvangen adressen omtrent de spoorwegen, is ook het rekwest van den gemeenteraad van Amsterdam.

Vrijdag diskussie over de volgende ontwerpen: 1o. wijziging der staatsbegrooting 1858; 2o. afstand van gronden van Bourtange aan de gemeente Vlagtwedde, en 3o. dading van rijdsdomeinen.

Zitting van 7 *Oct.* Bij de Tweede Kamer is ingekomen de aangekondigde amortisatie-wet. De drie voor heden aan de orde gestelde ontwerpen zijn aangenomen. De Minister van Justitie heeft in den loop der discussie verklaard, dat zal worden aangebooden eene wet, regelende de *zamenstelling* der Rijks-politie, maar niet tot regeling der bevoegdheid. Ook zal worden aangeboden eene wet

tot bepaling van het getal en de zetels der geregtshoven om daarna de regterlijke organisatie tot stand te brengen.

In de nabijheid van Purmerend is dezer dagen een brutale diefstal gepleegd bij eene armoedige vrouw, *L. Butter* genaamd. Terwijl genoemde vrouw naar de stad ging heeft een 19 jarig jongeling, met wien zij onderweg nog gesproken had, de deur van haar huisje opengebroken, en alles wat eenige waarde had medegenomen; hetgeen ongeveer ruim f 300 bedroeg. De dief heeft zich hiermede naar Amsterdam begeven, en het gestolene voor f 60 aan een jood verkocht. Deze jood betaalde echter maar f 4,75 zeggende dat hij oogenblikkelijk de rest ging halen en hem ter hand zou stellen. Wie er echter kwam de jood niet, en nu pakte de dief met de f 4,75 zijn biezen, vreezende dat zijn diefstal door den jood ontdekt zou zijn. Voor het geld dat hij had, kocht hij eenige kleeren en begaf zich weer met de stoomboot naar Purmerend, waar echter een man die hem reeds twee of driemalen met een schuitje het kanaal overgezet had, argwaan tegen hem opvatte en in stilte een agent van politie liet halen, zoodat de dief onmiddelijk gearresteerd werd. De volgende morgen is hij naar Hoorn getransporteerd en heeft bereids alles bekend.

— Dadelijk na het in werking treden der wet op het lager onderwijs heeft de regering zich onledig gehouden met het overwegen der maatregelen, welke zouden behooren genomen te worden, om uitvoering te geven aan art. 12, houdende, dat er ter opleiding van onderwijzers ten minste twee rijks-kweekscholen zijn, dat van rijks wege aan enkele der meest voortreffelijke lagere scholen normaallessen worden verbonden, en dat de opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen op de lagere scholen zooveel mogelijk van rijkswege wordt bevorderd. Over die drie middelen, om het doel te bereiken, hebben herhaalde overwegingen tusschen de regering en de provinciale inspekteurs plaats gehad, 't geen tot de volgende plannen heeft geleid:

Er zullen drie kweekscholen worden opgerigt, een te Groningen, een te Haarlem en een te 's Hertogenbosch. Die kweekscholen zullen hoofdzakelijk dienen tot opleiding van hulponderwijzers, de gelegenheid tot vorming van hoofdonderwijzers zal er evenwel insgelijks aangeboden worden. De kursus zal vier jaren duren. Elke school zal 40 kweekelingen tellen Die van de drie eerste jaren van den kursus zullen in het gebouw der kweekschool en die van het laatste jaar daarbuiten worden gehuisvest en gevoed. Het onderwijs zal aan een voldoend getal kundige en geschikte onderwijzers worden opgedragen. Volgens een voorloopige raming zal voor elke kweekschool eene jaarlijksche uitgave van ongeveer f [illegible] worden vereischt.

Normaallessen zullen in elke provincie verbonden worden aan eene of meer voortreffelijke lagere scholen. Aanvankelijk is het voornemen, zich tot 22 inrigtingen van dien aard te bepalen. Haar doel zal zijn het vormen van hulponderwijzers, en voor zooverre daartoe door het verrigten van openbare scholen voor meisjes gelegenheid bestaat, ook van hulponderwijzeressen. Het onderwijs zal theoretisch en praktisch zijn. Daartoe zullen worden toegelaten jongelieden uit de gemeente en die elders uit de provincie, terwijl de kweekelingen der scholen in de gemeente zelve en in naburige gemeenten van het theoretisch onderwijs gebruik zullen kunnen maken. Aan de jongelieden van elders zal eene jaarlijksche toelage van f 200 à f 250 van rijkswege verleend worden voor kost en inwoning. Voor hen uit de gemeente zal die toelage, bestemd tot het aanschaffen van boeken, schrijf- en teekenbehoeften, enz. gemiddeld op f 30 worden bepaald. Aan de kweekelingen uit naburige gemeenten zullen ter belooning van betoonden ijver en bekwaamheid gratifikatien van gemiddeld f 25 worden gegeven. Deze verschillende uitgaven, gevoegd bij de belooning aan het onderwijzend personeel toe te leggen, zullen voor elke inrigting gemiddeld f 2500 bedragen. Enkele op eenigzins uitgebreider schaal zullen f 6000 vorderen. Gezamenlijk zal alzoo eene som van f 30,000 worden vereischt.

De derde wijze van opleiding zal daarin bestaan, dat in elke provincie aan een zeker getal daarvoor berekende onderwijzers en, zooverre dit nu reeds mogelijk is, ook onderwijzeressen, eene jaarlijksche toelage van rijkswege ten bedrage van f 100 à f 200 zal worden verleend, ten einde jongelieden, zoo van de plaats zelve als uit naburige plaatsen, door het geven van theoretisch onderwijs tot den onderwijzersstand op te leiden. Aanvankelijk schijnt een getal van ongeveer 60 personen, aan welke dergelijke toelagen zullen worden verleend, voldoende. Ter bestrijding dezer uitgave zal eene som van f 10.000 noodig wezen.

— De heeren *Reerink* c. s. te Leeuwarden hebben zich weder tot de Regering gewend met verzoek om concessie voor den aanleg en de exploitatie zoowel voor den Noorder- als Zuiderspoorweg. De lijnen, die zij wenschen aan te leggen, zijn de volgende:

Noorderspoorweg: a. van de haven van Harlingen over of langs Franeker, Leeuwarden, Sneek, Akkrum, Heerenveen, Wolvega, Steenwijk, Meppel, Zwolle, Raalte, Almelo, Enschedé naar de Pruissische grenzen, in de rigting van Rheine; *b.* van Leeuwarden over Groningen, Winschoten naar de Hannoversche grenzen bij Papenburg of Leer; *c* van Groningen over Assen naar Meppel; *d* van Zwolle naar Kampen; *e.* van Raalte over Deventer, Amersfoort naar Utrecht; *f.* van Deventer langs Zutphen naar Arnhem, de beide laatste lijnen aansluitende aan den Nederlandschen Rijn-spoorweg.

Zuiderspoorweg: g. van Utrecht over Culemborg, Tiel of Bommel naar 's Hertogenbosch; *h.* van Arnhem over of langs Nijmegen, Grave naar 's Hertogenbosch; *i.* van Rotterdam over Dordrecht, Moerdijk naar Breda; *j.* van Vlissingen over Middelburg, Goes, Bergen-op-Zoom, Breda, Tilburg, Venlo naar de Pruissische grenzen; *k.* van Venlo langs Roermond, Sittard naar Maastricht; de lijnen *i* en *j* aansluitende aan den Hollandsch-Belgischen spoorweg: te zamen eene lengte hebbende van 94½ Ned mijlen.

De adressanten geven te kennen, dat voor de doortrekking der lijn *a*, van de grenzen bij Enschedé over Pruissisch grondgebied tot Rheine, door hen, in vereeniging met den graaf *H. de Pourtales Gorgier*, concessie van het Pruissisch gouvernement is aangevraagd, en dat daarop een gunstig antwoord is ontvangen. — Het geheele kapitaal, voor de daarstelling benoodigd, bedraagt 129 millioen gulden en wordt verdeeld: 1) in 60 millioen gulden uit te geven obligatiën tegen eene vaste rente van 4½ pCt.; — dit bedrag is geplaatst op het oogenblik dat de staat den interest van 4½ pCt. gedurende 40 jaren zal waarborgen; 2) in 36 millioen gulden aandeelen, waarvoor geen waarborg van interest wordt gevraagd; — dit kapitaal is volgeteekend door verscheidene aanzienlijke kapitalisten en bankiershuizen, 3) in 33 millioen gulden, voor den aanbouw der 14 groote bruggen, welke over de rivieren voor het geheele net worden vereischt; zij vragen daarvoor subsidie, tenzij de staat zelf zich met den aanbouw dezer werken mogt willen belasten.

De adressanten verklaren zich bereid den minister van binnenlandsche zaken de overtuiging en zekerheid te verschaffen, dat hun de vereischte kapitalen ter beschikking staan, door mededeeling welke bankiershuizen en andere kapitalisten zich voor de verstrekking daarvan hebben verbonden. *Zij gelooven niet, dat de soliditeit dier huizen zelfs in de verte in twijfel kan worden getrokken,* terwijl zij den minister nog ten overvloede uitnoodigen, om slechts eenen dag te bepalen voor een onderhoud met den gemagtigde van de gezamenlijke kapitalisten, die, naar zij opgeven, den minister daarvan kan overtuigen, dat op de medegedeelde voorwaarden het kapitaal geheel volgeteekend is. Zij verklaren zich verder bereid, *onmiddelijk* op den dag der definitieve concessie een waarborgkapitaal te deponeren van 3 millioen gulden en zelf des noods van 4 millioen en verbinden zich, dat het geheele net ten hoogste in 7 jaren in exploitatie zal zijn gebragt.

— Als bewijs dat het bijgeloof in ons land nog niet is verdwenen deelt men het volgende mede uit Muiderberg, van den 3den dezer: In dit dorp woont een boer, K. v. K., die 14 à 16 koeijen melkt, doch bijna den geheelen zomer geen boter heeft kunnen verkrijgen, hoewel zijne koeijen schijnbaar gezond zijn. Alle pogingen heeft hij aangewend om de oorzaak hiervan op te sporen, doch alles te vergeefs. Nu is hij met zekere A. E. en P. V. op het denkbeeld gekomen, dat of zijne koeijen of de karn met derzelver gereedschappen betooverd zijn Het eenige middel dat men daartegen wist aan te wenden werd beproefd. Men nam namelijk eene zwarte kip, deed haar levend in een groot ijzeren pot, die met een houten deksel goed werd voorzien; vervolgens werd het huis gesloten en de schoorsteen digt gestopt.

Daarop hing men den pot over het vuur. A. E. en P. V. wachtten nu, beide gewapend met een vlierhouten knuppel, de tooverheks af, die op het gekraai, dat de gemartelde kip maakte, moest verschijnen onder de gedaante van een mensch of eene kat. De kip verbrandde maar aan de dappere mannen is niets verschenen en de melk is dezelfde gebleven.

's Gravenhage, 4 Oct. Z. K. H. de graaf van Vlaanderen komt morgen van Dover te Vlissingen en vertrekt Donderdag naar Rotterdam; zijnde door Z. M. den Koning, de generaal-majoor *J. G. Wilbrenninck*, prov. kommandant van Zuid- en Noord-Holland, gedesigneerd om Z. K. H. te Rotterdam te gaan verwelkomen en te vergezellen.

Vlissingen, 3 Oct. Een algemeen geacht werkman, loodgieter van beroep, *Cornelis Tappers* genaamd, was heden morgen werkzaam aan het dak van een huis op de Zeilmarkt. De ongelukkige stortte naar beneden en werd dood, met verpletterde hersenpan, naar zijne woning gedragen. Zonderling is de omstandigheid te noemen, dat hij zich, in zijne menschlievendheid, met de opvoeding van een knaapje had belast, een zoontje van een zijner knechts, die weinige jaren geleden, insgelijks den dood vond, door van een dak te vallen, van een huis regt tegenover het gebouw gelegen van welks top hij nu nederstortte, de arme wees verliest alzoo door dit treffend ongeluk, ten tweede maal een zorgend vader.

's Hertogenbosch, 4 Oct. In de jl. Zaturdag gehouden gemeenteraads vergadering is besloten, *a*, Niets bij te dragen voor den Zuiderspoorweg, zoo bij gelegd wordt in de thans door de regering voorgestelde rigting; *b.* f 50 000 bij te dragen voor de primitief geprojekteerde lijn Rotterdam, Tilburg, 's Bosch, Helmond en *c.* mitstens f 100,000 voor eene lijn regtstreeks op Utrecht Vervolgens is besloten een adres te zenden zoo aan Z. M den Koning als aan de Tweede Kamer, ten einde de belangen van 's Bosch, die zoo zeer door het tegenwoordig spoorwegontwerp bedreigd worden, mogen behartigd worden. Ten gevolge der wet van 15 Mei 1859 (*Staatsblad* no. 38) is verder besloten, de plaatselijke belasting op het gedistilleerd te brengen op 60 opcenten op den rijks accijns voor het binnenlandsch, 38 voor het buitenlandsch en 26 voor de buitenlandsche likeuren.

Zwartsluis 3 Oct. Naar men verneemt zal het dividend der *Naamlooze maatschappij van het Zwolsche diep* over 1859 2 pct. kunnen beloopen. In 1848 was het f 1.47 per aandeel van f 500. De tolheffing verschilt tot nog toe met het voorgaande jaar niet en de werken hebben den afgeloopen winter niet veel schade geleden zij verderen alzoo ook niet zoo veel onderhoud. Het is te bejammeren dat het bestuur der maatschappij willens en wetens de klagten der schipperij voorbij ziet, waar het betreft de opruiming van ondiepten bij Kraggenburg die hier en daar in het vaarwater gevonden worden zoo als de voorgaande week kapitein *Zoutman* nog ondervonden heeft.

Leeuwarden, 4 Oct. Ten gevolge van het vertrek met onbepaald verlof van de miliciens der ligting 1858 en de nog voortdurende ziekte onder het garnizoen alhier, is het aantal dienstdoende manschappen zoo gering, dat zelfs de posten bij de gevangenissen slechts ten deele kunnen bezet worden. Er is dan ook, naar men verneemt, aanvrage gedaan om versterking van garnizoen te bekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De vijandelijkheden tusschen Spanje en Marokko zijn, gelijk men weet ontstaan door de handelwijze der Riffbewoners. Omtrent deze en hunne woonplaats zegt de Fransche Officier der genie Richard: Het Riff vormt eene nagenoeg onafhankelijke provincie, alleen door den band van het fanatismus met Marokko verbonden. Het strekt zich van Tetouan tot Monienina uit en is verdeeld in 5 groote dorpen of stammen, ieder met een scheik aan het hoofd. Vooral het dorp Azanon is door de wreedheid zijner bewoners berucht, die ruim van vuurwapenen en ruw gevormde schuiten voorzien zijn. Verscheidene Fransche en Engelsche koopvaarders, welke in hunne handen vielen, werden meêdoogenloos uitgeplunderd. Een gedeelte der bevolking woont in rotsholen langs de zeekust, van welke slechts één punt voor het landen van troepen kan gebezigd worden, namelijk in eene smalle, dan nog moeijelijk bereikbare baai, digt bij de kaap Tres Forcas.

— Te Parijs is aan de hal gebragt een pompoen, wegende 100 kilogrammen en hebbende een omvang van el 40 duim.

ENGELAND.

Barnum, (zegt een Amerikaansch blad) bood onlangs aan den heer *Punshon*, den beroemden Engelschen Wesleyaanschen prediker, 2000 pond sterling (24 000 gulden) 's jaars, wanneer hij onder zijne directie voorlezingen in Amerika wilde houden; dr. *Punshon* gaf daarop den beruchten ondernemer van publieke vermakelijkheden het volgende antwoord uit de Heilige Schrift: »O! kind des duivels, vol van alle bedrog en van alle listigheid, vijand van alle geregtigheid, zult gij niet ophouden te verkeeren de regte wegen des Heeren?« In Amerika veel goede geesten gevonden worden, zal niemand durven loochenen, maar dat de kwade ook niet geweken zijn, heeft *Barnum* duidelijk genoeg bewezen.

— De *New-York Tribune* bevat een brief uit Titusville (Pensylvanie), waarin gemeld wordt, dat den 1 Sept. de olie-bron is ontdekt, waarnaar zoo lang was gezocht. Toen ter diepte van 71 voet gegraven was, vond men de ader, waaruit, tot groote verbazing en onuitsprekelijke blijdschap der omstanders, een straal water met [illegible] gemengd te voorschijn kwam, die in 24 uren 400 gallons zuivere olie (naphtha) opleverde. Bij de aanwending van eene krachtiger pomp verwachtte men 1000 à 1[illegible] gallons olie per dag te krijgen. De sensatie, door ontdekking dezer belangrijke olie-bron te weeg gebragt was onbeschrijfelijk, en kon alleen vergeleken worden hetgeen in Kalifornie werd gezien, toen van het bestaan der rijkste goudlagen zekerheid was erlangd.

BELGIE.

Men heeft in de Belgische gewesten, waar tusschenpoozende koortsen bij voortduring heerschen, als middel tegen de ziekte, zoowel de groene als de gedroogde b[illegible] gebezigd. Nadat men deze plant sterk heeft laten koken bezigt men haar als thee. De Belgische bladen prijzen dit middel als schier onfeilbaar aan.

ASSEN, 8 Oct.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Vrijdag, 7 Oct. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64⅞ percent. dito 4 pCt. 98 pCt. cent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 pCt. 104¼ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken pCt. 74¾.

Granen en Zaden.

Koolzaad lager; op Oct. f 333. — Raapolie oplevering flauwer; op zes weken f 34¼. — Tarwe onveranderd — Rogge prijshoudend; 125 ponds Pruissische f 198.

Leeuwarden, 7 Oct.

Op de markt van heden waren de prijzen als volgt:

Tarwe. Per mud.		**Boekweit.** Per mud.	
58 ponds puike witte	f 8-50	52 ponds Zand	f 0 00
56 » roode	8-00	Veen	0-00
Rogge. Per mud.		**Haver.** Per mud.	
52 ponds Inlandsche	f 5-60	35½ ponds fijne	f 3 55
52 »	6-00	31 » blanke voer	3-00
		31 » zwarte	3-10
Garst. Per mud.		**Boonen.** Per mud.	
46 pds. nieuwe winter	f 5-25	Paardeboonen	f 7-00.
44½ » zomer	4-80		
Koolzaad.		**Boter.**	
f 10-75 tot f 00-00		Per ⅛ ton f 46 50 à f 00 00	
Kanariezaad.		**N. Kaas.**	
f 00-00 tot f 00-00		f 28.50	
Lijnzaad f 10-25 à f 00.00		Oude dito f 00-00	

Het gewigt der Granen is naar ¾ mud berekend.

Aan onze markt was zeer weinig aangevoerd; de prijzen hooger.

Z. M. heeft het door den gemeenteraad van Gieten aan Mr. *C. L. Kniphorst*, burgemeester en secretaris dier gemeente, op zijn verzoek, verleend eervol ontslag uit laatstgemelde betrekking met HD. goedkeuring bekrachtigd.

— Z M. heeft den heer Mr. *A. Vos* herbenoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Assen.

— Door de Arr.-Regtbank alhier is bevel tot gevangenneming verleend tegen *Maria Magdalena Fischer*, bedelaars-Koloniste te Veenhuizen, ter zake van het schrijven van een zoogenoemden brandbrief aan het adres van den heer *Johannes Bosch* te Amsterdam.

— Voor eenigen tijd is alhier de aanbesteding gehouden van de leverantie der benoodigdheden voor de gevangenen en bewaarders in het huis van Arrest en Justitie alhier over 1860. Wij zijn thans in staat gesteld de uitslag daarvan mede te deelen. Het *roggebrood* is aangenomen door *T. Sikkens* voor 6¾ cent per N. p.; het *tarwebrood* door *H. Lulgers* voor 12 cent het N. p.; het *wittebrood* door denzelfden voor 22 cent per N. p., de *aardappelen*

door *J. M. Lezer* voor f 1.14 per 50 Ned. pond; het *rundvleesch* door *F. J. v. d Laan* voor 17 cent de 5 onc; het *rundvet* door *M. van Oosten* voor 65 cent per N. p.; de *boter* door *M, S. v Essen* voor 95 cent per Ned. p.; de *gort* door *M. F. Schuurman* voor f 12.49 per 100 N p.: de *rijst* door *S. Scheffer* voor $15^{35}/_{100}$ cent per N p., de *gele erwten* door denzelfden voor $12^{49}/_{100}$ per Ned. p.; de *groene erwten* door *L. van Leer* voor 15 cent per Ned p.; de *groenten* door *A. H. v. d. Wijk* voor 5^{1}_{2} cent per N. p.; het *zout* door *B. A. Kolthöff* voor 13^{99}_{100} cent per N. p.; de *peper* door denzelfden voor 70 cent per Ned. p.; de *azijn* door denzelfden voor 7^{1}_{2} cent per Ned. kan: de *raapolij* door *L. van Leer* voor 42 cent per Ned kan; de *patentolij* door denzelfden voor 44 cent per Ned. k.; de *kaarsen* door denzelfden voor 73 cent per Ned. p.; de *groene zeep* door *B. A. Kolthoff* voor 36 cent per Ned. p.; de *koffij* door denzelfden voor 46 cent per 5 Ned. onc de *chichorei* door *L. van Leer* voor 13^{1}_{2} cent per Ned. p., de *soda* door denzelfden voor 11 cent per Ned. pond; de *melk* door *J. M, Lezer* voor 7 cent per Ned kan; het *legstroo* door denzelfden voor f 11.90 per 50 N.p; de *lange turf* door *M. S. van Essen* voor f 25 99 per 10 000 stuks; de *korte turf* door *J. M. Lezer* voor 32 cent per mud.

Naar deze uitbesteding komt de voeding van 100 gevangenen in de week op f 77.66 $^{21}_{100}$, en per dag op f 11.09 $^{46}_{000}$, terwijl dezelve per man daags nog geen 12 cent bedraagt.

* **Smilde**, 6 Oct. Heden veertien dagen geleden reed de persoon D. K. met een wagen, beladen met kalk van hier naar de Scheid. Onderweg viel hij van den wagen, waardoor hij zich zoo bezeerde, dat hij per as naar huis moest worden gebragt. Gisteren is hij aan de gevolgen van dien val overleden.

* **Meppel**, 7 Oct. Gisteren zijn hier weder eene menigte jonge runderen van ongeveer een jaar oud uit Friesland doorgedreven, die door Pruissische kooplieden aldaar waren opgekocht tegen zeer hooge prijzen, die zelfs liepen van f 30 tot f 60 voor ieder dezer besteed.

* Als eene bijzonderheid kan worden gemeld, dat de heer A. v. V. alhier, drie hoenders heeft, die van den aanvang dezes jaars tot gisteren toe niet minder dan 599 eijeren hebben gelegd, en deze kippen zijn thans dit leggen nog niet moede, als doende zulks nog steeds dagelijks.

Onze tweede groote botermarkt werd gister en ook heden vrij druk bezocht. Op die beide dagen zijn meer dan 1900 vierde vaten aan de waag gewogen, die verkocht zijn van f 34 tot f 44. Ook was er gister veel boekweit aangevoerd, die tot verlaagde prijzen is verkocht. De handel was over het algemeen traag — heden echter was die der boter, bij mindere prijzen dan gister, meer geanimeerd. Op eerstgenoemde dag voerden 533 wagens de verschillende marktproducten aan, welk getal zeker hoog mag genoemd worden.

* **Schoonebeek**, 5 Oct Niettegenstaande de producten des lands somtijds met een al te sterk vergrootglas worden bekeken, is de oogst te Schoonebeek, in vergelijking met vele andere plaatsen, dit jaar bijzonder gunstig. De boekweit scheen aanvankelijk slecht te zullen uitvallen, doch nu men aan 't dorschen komt, valt die bij uitstek toe, zoodat J. v. d. L. getuigt, uit een éénpaards voer, twee mudden en een schepel gedorscht te hebben. d'Aardappelen vallen matig uit.

* **Slochteren**, 5 Oct. Heden werd alhier de jaarlijksche markt gehouden. Door het schoone weder begunstigd, was ze druk bezocht. Eene menigte runderen en paarden was mede aangevoerd. Er werden vooral voor de eersten hooge prijzen besteed. Veel is door vreemde kooplieden opgekocht.

* **Gramsbergen**, 4 Oct. Aan het Coevordsche kanaal, waar voor eenige weken een dertigtal ploegen werkvolk met het aardewerk bezig waren, werken thans maar negen zulke ploegen meer. Een aanmerkelijk gedeelte van dat kanaal is reeds gereed.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Door het Prov. Kerkbestuur van Drenthe zijn jl. donderdag, na afgelegd examen, de kandidaten *G. van der Tuuk Sevenster* en *H. B. Noorda* tot het predikambt toegelaten.

Beroepen: te Heemse ds. *Leemans* te Hellevoetsluis; te Oosterland de heer *T. J. Stipriaan Luiscius* kand.

Bedankt: voor Staphorst door ds. *Sijpkens* te Hijlaard; voor Ermelo door ds. *N. Warmolts* te Wester-Emden.

— Tot director van het Zendelingshuis te Rotterdam is beroepen ds. W. *Francken* Az. te Rotterdam, en tot adjunct-director de heer *S. F. W. Rooda* van Eijsinga welke laatste deze beroeping heeft aangenomen.

Advertentien.

Bevallen van een Zoon S. A. M. PONDMAN—LA COSTE
Beilen, 3 Oct. 1859.

Heden overleed, ten huize van hare ouders te Peize, na een smartelijk lijden van ruim dertig weken, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot ROELOFJE KIJMMELL, in den ouderdom van vier en dertig jaren, mij nalatende een dochtertje.

Smilde, 5 October 1859.

Mede uit naam van mijne schoonouders, behuwd-broeder en zusters,
G. W. VAN LEMEL.

Heden overleed zacht en kalm, na eene ziekte van weinige dagen, in den ouderdom van bijna 62 jaren, mijn waarde Echtgenoot WILLEM HIDDINGH, na eene echtvereeniging van ruim veertig jaren; diep betreurd door mij, mijne kinderen en behuwd-kinderen.

Gasselte den 5 October 1859.

G. BAVING.

Heden overleed zacht en kalm, na eene langzame afneming van krachten, in den gezegenden ouderdom van vijf en tachtig en een half jaar, onze hartelijk geliefde vader, de Wel Eerwaarde Heer JAN PELINCK, welecr Predikant te Rolde, Nuis en Niebert, Norg. Havelte en laatstelijk te Scheemda en sedert 1839 Emeritus.

Treurende over dit verlies, zijn wij echter hoogst dankbaar voor het groote voorregt, dat wij hem zoolang hebben mogen behouden.

C. H. PELINCK.
Uit aller naam.

Eexta (Oldambt) den 30 September 1859.

ODOORN.

Vergadering van het Veenschap,

op **ZATURDAG den 22sten OCTOBER** 1859, des morgens om elf uur precies, ten huize van J. S. MENSING te Odoorn.

Mr. H. VOS, *q q.*

Industrieschool.

De uitreiking aan de meest gevorderde leerlingen der zilveren Prijs Medailles van wege Zijne Majesteit aan bovengemelde School van het Departement Assen der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, alsmede de twee zilveren Horologies door een der Leden der Maatschappij tot datzelfde einde geschonken, zal plaats hebben op Dingsdag den 11 October, des avonds ten 7 uur, in de school van den onderwijzer F. DIJKSTRA. Ter bijwoning daarvan worden de Leden van het Departement en alle belanghebbende uitgenoodigd.

Assen den 8 October 1859.

Namens het Bestuur van het Departement,
H. BRUMSTEEDE.

De ondergeteekende geeft bij dezen kennis aan zijne LEERLINGEN in de Provincie Drenthe, dat het **BOUWKUNDIG ONDERWIJS** met den ***eersten November*** weder een aanvang zal nemen. Zij worden vriendelijk verzocht zich voor den 17 October aan te melden bij den ondergeteekende.

Groningen den 6 October 1859.

H. F. LEEMKER.
Onderwijzer in de Pelsterstraat.

Voor Scholen.

10 kleine ***SCHRIJFTAFELS*** met LEIJEN, 19 groote ***DITO*** met INKTPOTTEN, waaronder verscheidene zoo goed als nieuw, benevens 20 **LICHTKOZIJNS** met RAMEN, zijn te bevragen bij JAN J. SMIT te Wildervank.

VAN DRUTEN en BLEEKER te Sneek geven uit:

WAT
MEN VAN DE AARDE WEET,
EN HOE MEN TOT DE KENNIS DAARVAN IS GEKOMEN;

door

Dr. **H. BERGHAUS**,
Hoogleeraar te Potsdam.

DOOR DEN SCHRIJVER VOOR NEDERLAND NADER BEWERKT EN VERMEERDERD,
en uit het Hoogduitsch vertaald door
P. VAN OS

1ste en 2de deel, 586 pag.'s f 2 40

Het derde deel is ter perse en volgt spoedig.

Voor ieder, die iets van den tegenwoordigen toestand van onzen Aardbol wenscht te weten, is dit boek onmisbaar. De naam van den grooten Geograaph BERGHAUS strekt daarbij ten waarborg, dat men meer dan een gewoon boek ontvangt. ***Volledigheid*** en ***goedkoopte*** is de basis dezer uitgaaf.

Bij ***H. MEFFERT***, Boekhandelaar te *ASSEN*, is **PUIK ZWARTE SCHRIJFINKT** ontvangen. Belangstellenden kunnen zien hoe dezelve opdroogt; prijs f ,65 de flesch, ledige à 5 ct. wordt tegen 5 cent terug genomen, voorts **Kantoor- en Schoolbehoeften**, tot welker levering hij zich minzaam aanbeveelt.

Peruviaansche Guano
VAN HET KANTOOR
MEES & MOENS,
op franco aanvrage bij voortduring à comptant verkrijgbaar bij J. VAN BAALEN te Meppel.

Het BESTUUR van den KUNSTWEG van af Gieten tot de Klinkmolenbrug maakt bekend, dat de **AANSTELLING** van

zes Tolgaarders

bij dien weg zal plaats hebben op Donderdag den 20sten October e.k. te Borger, ten huize van J. SMIT, des voormiddags elf uur.

De gegadigden zullen zich **in persoon**, onder overlegging van bewijzen van goed gedrag en eerlijkheid, op het bepaalde uur ter plaatse moeten vervoegen, daar de reeds ontvangene verzoekschriften in geene aanmerking zullen komen.

De aan te stellen tolgaarders, zullen met het onderhoud van den weg worden belast.

Borger den 1 October 1859.

Het bestuur voornoemd:
De Voorzitter,
L. OLDENHUIS TONCKENS.
De Secretaris,
J. D. DIBBITS.

Bekendmaking.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen doen te weten:

dat ingevolge raadsbesluit van den 17 Augustus jl. goedgekeurd door HH. Gedeputeerde Staten van Drenthe, bij resolutie van den 14 September daaraanvolgende No. 26, ten behoeve dezer Gemeente, tegen eene jaarlijksche ***rente van $4^{1}/_{2}$ ten honderd*** zal worden **GENEGOTIEERD eene som van *f* 53000**.—, welke gelden zullen strekken, om daarmede alle thans ten laste der Gemeente bestaande geldleeningen af te lossen.

De inschrijving voor die leening zal worden geopend ten kantore van den Gemeente-Ontvanger en van de kassiers E. A. SMIDT en A. MENNEGA alhier, en zal veertien dagen na de eerste afkondiging gesloten worden of zooveel vroeger als voor het geheele bedrag zal zijn ingeschreven.

Het plan der geldleening zal ter inzage voorliggen ter Secretarie en ten kantore van den GEMEENTE-ONTVANGER.

Assen den 28 September 1859.

De Burgemeester,
VAN DER FELTZ.
De Secretaris,
G. L. W. VOS.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Hoogeveen maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat bij de op heden in de openbare vergadering van den Raad dier gemeente plaats gehad hebbende ***LOTING***,

DE AANDEELEN
Nos. 26 en 44,
IN DE GELDLEENING,

ten laste van meergenoemde gemeente, groot ***f* 50.000**, vastgesteld bij Raadsbesluit van den 16 Augustus 1850 en geauthoriseerd bij Koninklijk besluit van den 28 dier maand no. 44, zijn aangewezen, om op den **1 Mei 1860 te worden AFGELOST**; zoomede, dat de in ***1857*** en ***1858*** ter aflossing aangewezene **AANDEELEN**

Nos. 1 en 10,

welke eerste op den 1 Mei ***1858*** en de tweede op den 1 Mei ***1859*** aflosbaar zijn gesteld; **tot heden nog niet zijn INGELOST**;

Zoodat mitsdien ieder belanghebbende, die in het bezit der Obligatien van de beide bovenbedoelde laatstgemelde aandeelen zijn mogt, wordt uitgenoodigd, zich zoo spoedig mogelijk ten kantore van den Gemeenteontvanger alhier te vervoegen, ten einde tegen overgifte der obligatien de uitkeering dier aandeelen te erlangen.

Hoogeveen den 4 October 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Burgemeester,
A. ZEPER.
De Secretaris,
H. J. CRULL.

Bakkersknecht.

De ondergeteekende verlangt een ***BAKKERSKNECHT***, zijn werk geheel of ten deele verstaande. Hij kan dadelijk of met 1 November e.k. in dienst treden.

Men vervoege zich in persoon.

Smilde, 7 Oct 1859.

W. DE JONGE.

IN DEN AANSTAANDEN WINTER

zullen in het openbaar ter VERKOOP worden aangeboden:

1o. Eene ***HEERENBEHUIZINGE***, staande en gelegen aan de Hoofdvaart te Assen, bij den weg naar Witten, en 2o. eene ***BEHUIZINGE***, staande in de Kloosterstraat te Assen, thans bewoond door den heer F. REMMELTS, die daarin het beroep van bakker excerceert. ***INMIDDELS UIT DE HAND TE KOOP*** en te bevragen bij Mr. A. VOS.

COPIËER-PERSEN MET TOEBEHOOREN,

onmisbaar voor iedere correspondentie van eenigen omvang, want men verschaft zich daarmede, zonder noemenswaardig tijdverlies, copie of afdruk des verkiezende van eiken brief of wat men ook aan iemand schrijft. De behandeling is zeer eenvoudig en gemakkelijk. Ze zijn **slechts voor korten tijd** gedeponeerd bij den Boekh ***BRAAKSMA*** te Assen. Idem eene keurige verzameling

ENGELSCHE EN FRANSCHE PLAATWERKEN.

De Notaris Mr. W O. SERVATIUS te Dwingelo zal op Dingsdag den 18 October 1859, des morgens om half tien uren te beginnen, ten huize van de weduwe L FLEDDERUS te Hoogersmilde, gemeente Smilde, publiek ter **beboekweiting** verhuren:

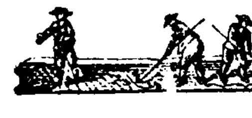

63 perceelen ***VEEN***, gelegen in het koloniaveld onder Appelscha, en 34 perceelen VEEN, gelegen in de Oude Willem, onder Diever; alles toebehoorende aan de MAATSCHAPPIJ VAN WELDADIGHEID: kunnende aanwijzing in loco van het te verhuren VEEN worden verkregen, voor zooveel de perceelen onder Appelscha aangaat, op Vrijdag den 14 October e k des morgens om 10 uren, en voor zoo veel het VEEN in de Oude Willem betreft, op Zaturdag den 15 October e k, des namiddags te 3 uren

Tevens zal alsdan voor den tijd van *een jaar* te huur worden aangeboden: het ***REGT VAN HEIDE-PLUKKEN*** op het veld onder Wateren, voor zoo veel gelegen in de voormalige marken van Diever en Vledder, waarvan op Maandag den 17 October nadere aanwijzing op het terrein zal worden gedaan.

Schoonoord en elders.

Ten verzoeke van den heer W. LANGEVELD te Schoonoord, gem. Sleen, en anderen, zal de Notaris Mr. J T. KIJMMELL te Westerbork, op Dingsdag den 25 October e.k., des voormiddags ten 10 ure ten huize van THIJS KEMFER te Schoonoord publiek en ***finaal*** verkoopen:

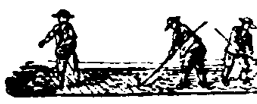

I. Het **HINGSTEVEEN** onder Beilen, groot ongeveer 2 ½ bunder.

II. Twee perceeltjes **GROND** onder Westerbork.

III. Eenige **HUISPLAATSEN** op Schoonoord voornoemd, groot omstreeks ¼ bunder ieder

IV. Eene plaats **ZANDGROND** en **TURFVEEN** op Schoonoord waarop eene hechte BEHUIZINGE en 4 beste KEETEN, groot p. m 14 bunder.

De Zandgrond is meerendeels gecultiveerd, terwijl het Bovenveen op de tot aan dit perceel loopende wijk van de Kanaalmaatschappij kan worden afgevoerd Op dit perceel wordt den kooper tot 1865 f 3000 - „ gecrediteerd, waarvan geene rente gevorderd wordt.

V. Een perceel **BOVENVEEN** en **ONDERGROND**, groot 50 roeden, aan het Oranjekanaal bij het Maatschappijveen.

VI. Twee perceelen **BOVENVEEN** om af te veenen, naast het voorgaande, groot ongeveer 1½ bunder.

VII Twee perceelen **BOVENVEEN**, meerendeels met den Ondergrond, gelegen in het Maatschappij veen bij de brug in het Odoornerveen aan het Oranjekanaal, groot ruim 5 bunders.

VIII. Eene **VEENPLAATS** in het Odoornerveen, groot 10 56.00, zijnde de plaats no. 11 van Blok C

IX Een perceel **GROND** bij het Haantje aan 't Oranjekanaal.

Van de perceelen II, III, VI en IX is de betaling 1 Nov 1859, terwijl de betaling van de overige geschiedt in 6 jaarlijksche termijnen, waarvan de eerste te voldoen op den 1 Nov. 1859.

Westerbork den 30 September 1859.

Op Woensdag den 12 October eerstkomende, des morgens te 10 uren, zal door den Deurwaarder J. SCHUTSTAL te Odoorn, ten huize van W. CREMERS te Exloo, gem Odoorn, aldaar publiek worden verkocht, op ***afbraak:***

Een groot ***BOERENHUIS*** en ***SCHUUR***, staande en gelegen te Exloo, ten verzoeke van en toebehoorende aan den heer Mr. S HELLINGA TONCKENS te Exloo.

Odoorn, 4 Oct 1859.

J. SCHUTSTAL,
Deurw.

Aardappelen.

De aanbesteding van ***AARDAPPELEN*** voor het detachement van het 8ste Regement Infanterie te Assen zal plaats hebben op den 17 October 1859, des middags ten 12 uren, op het bureau van den DETACHEMENTS KOMMANDANT in de Kazerne, alwaar de conditiën alle werkdagen te lezen zijn des morgens van 9 tot 12 uren.

De Kapitein
Detachements-Commandant.
POTTGIETER VAN LAAR.

De Staalwijn

VAN DEN

Apotheker G. VAN LIPP, te Kleef.

Het IJzer is een van de krachtigst werkende en onmisbaarste geneesmiddelen, hetwelk in vele gevallen door geen ander kan vervangen worden. Men gebruikt het bij bleekzucht bij alle uit bloedarmoede ontstane ziekte der verteringsorganen, als gebrek aan eetlust, maagpijn, maagzuur, verstopping, diarrhea enz., bij verscheidene zenuwkwalen ten gevolge van eene gebrekkige bloedvermenging, bijzonder bij epileptische toevallen, beven der leden, zenuwachtige hoofdpijn, aangezigtspijn, hysterie en hypochondrie, bij bovenmatige afscheidingen ten gevolge van zwakte der enkele organen of van het geheele ligchaam namelijk bij sterk zweeten, bloedvloeijingen, etteringen enz.

Tegen alle deze ziekten heeft zich de STAALWIJN van den Apotheker G. VAN LIPP, te Kleef, als het uitmuntendste ijzerhoudende middel doen kennen, en wordt derhalve in Duitschland reeds door vele Doctoren, waaronder de heer Geheimraad Prof. KILLIAN, te Bonn, aan hunne Patiënten voorgeschreven.

De voortreffelijkheid van den STAALWIJN bestaat daarin, dat hij aan de opwekkende, op het zenuwgestel gunstig werkende eigenschap van den Wijn de bloedverbeterende van het IJzer paart, zeer aangenaam van smaak en zoo ligt verteerbaar is, dat zelfs de zwakste magen denzelven bijzonder goed verdragen kunnen. Ook verdient opmerking, dat de STAALWIJN over kan bewaard worden en niet aan bederf onderhevig is, gelijk andere ijzerhoudende middelen.

De Flacon met gebruiksaanwijzing kost f 1.25, en is te ontbieden door de Hoofdagenten F. VON WINDHEIM en Co., VERKOOPHUIS te Amsterdam en hunne bekende Dépôts.

Heeren Apothekers genieten een behoorlijk rabat.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L v. d. VECHT.
Gorredijk, S G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Noordwolde, JACOB VEENSTRA.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN 1—7 Oct. Ondert. H. Hars en A. Tol. — Geh. geene — Bev. J. Karst geb. Zwiers van d.; A. Soer geb. de Vries van z; L. Jansen geb. Rozendal van z.; C. T. de Vries geb Bedorf van d.; H. Harsevoort geb. Harms van z. — Overl. geene.

MAKKINGA 15 Sept.—1 Oct. Geh. H. J. Schadenberg en S. J. Buist van Haulerwijk; J. Mulder en A. R. van Kampen wedn we van Oldeberkoop; J. de Vroeg en T. J. de Jong van Oldeberkoop.— Geb. Wietske d. van H. H. Hartholt en S. J. Terpstra van Donkerbroek; Jelle z. van G. J. de Vries en S. J. Engelsma van Donkerbroek; Lutgertien d. van J H. Nijeholt en T. J. Oosterkamp van Oldeberkoop; Klaas z. van M. G. Tuik en T. J. Hofstee van Appelscha; Wiebe z. van G. W. Hoogeveen en K. K. Dunnewind van Appelscha; Jakob z. van R. J. Bergsma en J. P. Kramer van Donkerbroek; Luit z. van P. R. Kuiper en S. A. Bakker van Haulerwijk; Antje d. van J. K. Eleveld en J. F. Oosterbos van Appelsche; Trijntje d. van H. H. Donker en H. D. de Boer van Oosterwolde; Anne z. van W. J. Zeephat en A. A. Koopmans van Elsloo; Magrietje d. van E. D. Posthuma en J. R. de Vries van Vochteloo; Lodewijk z. van L. Köhler en Z. Slijfenboom van Haulerwijk; Joeke z. van G. W. Bruinsma en W. A. Kroem van Appelscha; Aaltje d, van S. L. Heukes en G. K. Veenstra van Haulerwijk; Jan z. van B. Neef en T. Hummel van Appelscha: Aaltje d. van W. Idema en T. J. de Jong van Appelscha; Hendrik z. van M. de Jong en Sicilia Suiker van Oosterwolde; Martje d van H. J. Baas en J. L. Woudstra van Oldeberkoop. — Overl. J. L. Brouwer 19 j. ongeh. van Donkerbroek; R. H. Leertouwer 62 j. geh van Appelscha; A. H. Snijders 2 j. van Oldeberkoop; A. T Baas 40 j. geh. van Appelscha; F. J. Klooster 35 weken van Donkerbroek; G. O. van der Leij 2 j. van Haulerwijk. K. R. Witmus 2 j. van Oosterwolde; S. W. Bruinsma geh. 24 j. van Appelscha.

RODEN 1—30 Sept. Geb. Hindrik z. van Geert W Krijthe en Fennegien Warners; Geessien d. van Albert van Bergen en Jaapkien J. Buter; Nieske d. van Jan Holman en Erretje F. van der Pers; Hinderika d. van Jente Ruiter en Johanna D. Bloembergen; Tjerk z. van Eene T. Scheepstra en Annegien P. Buring; Jan z van Jan J. Douwes en Anna H. Elting; Geessien d. van Harm Busscher en Annegien L. Klaassens; Engbert z. van Pieter F. van der Heide en Annegien E. Huberts. — Geh. Jannes Been en Antje Roelfs van der Velde. — Overl. Jan Klaassens Beuving 6 m.; Henderkien Roelfs Mulder echtgenoote van Klaas H. Holtman 65 j.; Hendrik Been 15 j.

ZWEELOO 1—30 Sept. Geb. Jan z. van Johannes Tonno en Trijntje Kuik; Janna d. van Roelof Wesseling en Lammichje Hoving; Jantje d. van Geert Lomulder en Aaltje Meijer. — Overl. Berend Kats echtgenoot van Roelofje Meijers 65 j.; Roelof Tams 24 j.; Hendrikkien Hindriks weduwe van Lambert Epping 70 j. — Geh. geene.

OOSTERHESSELEN 1—30 Sept. Geb. Jantien d. van Rudolph Brinks en Jantien Ensink; Jan z. van Hendrik Lanting Elving en Lammechien Brinkman; Janna d. van Berend Nijkoops en Geessien Paping; Ikelina d. van Gerhard Bernard Blancke en Jantien Zwaving. — Roelof Oosteraling 47 j.; Albert Schuring weduwn. van Roelfien Abbing 61 j.; Lambert Oldenbandringh 19 j.; Janna Nijkoops 18 d. — Geh. geene.

MARKTBERIGTEN.

Groningen, 7 Oct.

Tarwe, 1858,		70 ₤	ƒ 0-00	Gerst, N Winter		54 ₤	ƒ 5-00
——	Oml. 1859	70	- 7-25	——	dito	56	- 5-40
——	dito	72	- 7-65	——	Zomer	56	- 0-00
——	Old.	70	- 7-05	——	Knobbe	58	- 5-35
——	dito	72	- 7-45	Boekweit,	Zand	62	- 4-65
				——	dito	64	- 5-05
Rogge, N. Inl.		66	- 5-70	——	N. Zwarte	64	- 4-85
——	dito	68	6-00	——	Veen	64	- 5-05
——	dito	70	- 6-30				
				Paardeboonen N.			ƒ 5.75 a 6-50
Haver,	dikke	40	- 3-45	Groene Erwt.			-9-50 a 10-50
——	dito	42	- 3-65	Graauwe dito			- 9-00 a 11-00
——	Voer	36	- 3-00	Koolzaad 1859			9-50 a 10-70
——	dito	40	- 3-50	Gort, grove			- 8-75 a 9-00
——	Zwarte	36	- 2-70	—— parel			-00-00 a 00-00
——	dito	38	- 3-00	Olie, raap p. v.			-33-00 a 00-00
				Boter, 1e soort.			-00-00 a 00-00
				—— 2e »			-00-00 a 00-00

Tarwe prijshoudend. — Rogge in een doen. — Boekweit slap en niet dan 50 ct. lager te plaatsen. — Gerst door geringen aanvoer wederom hooger verkocht. — Haver mede wel zoo willig. — Boonen in de beste soorten wel te plaatsen. — Koolzaad ruim prijshoudend. — Grove Gort als voren. — Raapolie niet driftiger.

ASSEN, 6 Oct. Rogge f 6.50 tot f 7.00. — Boekweit f 5.00 a f 5.50. — Aardappelen f 1.50 a f 1.70. - Eijeren 100 stuks f 2.50 á f 2.62⁵. — Boter per Ned. ₤ f 0.82⁵ a f 0.85. — Stroo f 7 50. — Roggebrood de 6 Ned. ₤ f 0,50.

MEPPEL, 6 Oct. Rogge f 6.50 a f 7,25. — Boekweit f 4,15 a f 5.50; jarige f 6.— — Boter het 1½ Ned. ₤ f 1.60 a f 1.70; per ⅛ vat f 17.00 a f 22.00.

WOLVEGA, 5 Oct. Boter f 46.00, aanvoer 111 ¼ en 96 ⅛ tonnen. — Aardappels f 2.70 a f 2.80; aanvoer 27 mud. — Boekweit f 5.35 a f 5.60; aanvoer 19 mud

HOOGEVEEN, 4 Oct. Rogge: hoogste f 7,00, laagste f 6,90. Boekweit hoogste f 5,30, laagste f 5,30. — Haver hoogste f 0,00, laagste f 0,—. Boter per Ned. pd. hoogste f 1.10, laagste f 0.90; per ¼ vat hoogste f 44.00, laagste f 36—. Roggebrood 6 Ned. ₤ 49 ct

AMSTERDAM 4 Oct. TARWE stil, 131 ₤ bonte Poolsche f 303, 305. — ROGGE prijshoudend; 125 ₤ Pruissische f 196; 117 ₤ jarige Archangel f 165; 118, 119 ₤ Petersburger f 168, 170. — KOOLZAAD onveranderd; Rübs op 9 v. £ 54; op 9 v. Olie in Oct. £ 56; Nov. £ 56½. — LIJNZAAD slap; 113, 114 ₤ Taganrog f 285. — RAAPOLIE flaauw; op 6 weken f 34¼; Vliegend f 33; 1o. Nov. f 33¼; Dec. f 33½, ¾, ½; Mei f 35. — LIJNOLIE slap; op 6 weken f 33¼; Vliegend f 32; 1o. Nov. f 31½ ¼; Dec. f 31, f 30¾, Voorjaar f 31¼, 31, 30¾. — HENNEPOLIE op zes weken f 37½; Vliegend f 36¼. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 60 a f 64. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 8½ af 10½.

SCHIEDAM, 4 Oct. MOUTWIJN f 13¾ per vat contant, met belangrijken handel. — JENEVER 100 pct. Amst, proef f 17¼ a f 17¾ per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	5 Oct.	6 Oct.
Nederl. W.S.	2½	64 7/16	64 3/8
—	3	77 1/8	77 3/16
—	4	98	98
Amort. Synd.	3½	94 7/8	94 3/4
Handelm.	4½	127	126 3/4
O. I. Leening	4	97 1/2	97 1/8
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	4½		
N. B.	½		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	104 3/4	104 1/2
Cert. 1831/33	5	86 3/4	86 1/2
Dito 1840	4	83 1/4	83 1/4
—— Stieglitz	4	83 1/4	83 1/8
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	91 1/4	90 13/16
—— 1855 6e S.	5	100 5/8	100 3/4
—— van Ass.	6	63 3/4	63 7/8

	pCt.	5 Oct.	6 Oct.
Polen,			
Aand. fl 500	/		
Obl.	4	79 1/8	78 15/16
Spanje, Obl.	1½	33 15/16	33 7/8
Obligation	3	45 1/2	45 5/8
Binnenl.	3	43 7/16	43 5/16
Amortisable		11 1/8	11 1/16
Bewijz. Coup.		4 3/4	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4	52 1/4	
—— Metal.	5	56 3/16	54 15/16
— RenteA.	5	75	74 11/16
— Nation.	5	60 7/8	59 13/16
—— ——	2½	29 7/8	29 1/2
Belgie, Cert.			
Rothschild	2½	51 7/8	
Portug., Obl.	3	44 13/16	44 1/2
Brazilien	5	100 1/4	100 1/
Weener aandeelen	4		

5 Oct. Nationale fondsen waren heden nagenoeg onveranderd; van buitenlandsche waren Russische, 5e en 6e serie lager; Spaansche en Oostenrijksche meer aangeboden; overigens leverde de markt weinig bijzonders op.

6 Oct. De markt was heden zoo voor Nationale als Buitenlandsche fondsen algemeen flaauwer gestemd; van laatstgenoemden was dit inzonderheid het geval voor Oostenrijksche, Russische, 5e serie, en Spaansche; hoofdzakelijk gaven de lager afkomende Duitsche koersen daartoe aanleiding: de handel was weinig beteekenend.

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*